Четвъртък, 17 февруари 2022 г.

P9_TA(2022)0050

Смъртното наказание в Иран

Резолюция на Европейския парламент от 17 февруари 2022 г. относно смъртното наказание в Иран (2022/2541(RSP))

(2022/C 342/21)

Европейският парламент,

— като взе предвид предходните си резолюции относно Иран,

— като взе предвид насоките на ЕС по отношение на смъртното наказание,

— като взе предвид насоките на ЕС относно защитниците на правата на човека,

— като взе предвид глобалния режим на ЕС на санкции за нарушения на правата на човека (т.нар. „закон „Магнитски“ на ЕС“),

— като взе предвид изявлението от 30 януари 2022 г. на говорителя на Европейската служба за външна дейност относно присъдата срещу Наргес Мохамади,

— като взе предвид сборника с принципи на ООН от 1988 г. за закрила на всички лица, намиращи се под всякаква форма на задържане или плен,

— като взе предвид изявленията на Службата на Върховния комисар на ООН по правата на човека от 18 март 2021 г. с искане за незабавното освобождаване на д-р Ахмадреза Джалали и от 25 ноември 2020 г. с призив към Иран да спре екзекуцията му,

— като взе предвид становището на работната група на Съвета на ООН по правата на човека относно произволното задържане, прието на нейното заседание на 20— 24 ноември 2017 г., относно Ахмадреза Джалали (Ислямска република Иран),

— като взе предвид Международния пакт за граждански и политически права от 1966 г.,

— като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г.,

— като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г.,

— като взе предвид член 144, параграф 5 и член 132, параграф 4 от своя Правилник за дейността,

А. като има предвид, че премахването на смъртното наказание в целия свят остава една от основните цели на политиката на ЕС в областта на правата на човека;

Б. като има предвид, че според ООН между 1 януари и 1 декември 2021 г. най-малко 275 души са били екзекутирани в Иран, включително най-малко двама ненавършили пълнолетие правонарушители и десет жени; като има предвид, че Иран е с най-голям брой екзекуции на глава от населението в света; като има предвид, че иранските органи са издали смъртни присъди по обвинения, свързани с протести, и са изпълнили екзекуции на лица, срещу които са били повдигнати обвинения във връзка с широкомащабни протести, без обаче да проведат прозрачно разследване на сериозните твърдения за използване на прекомерна и смъртоносна сила от страна на служители по сигурността срещу протестиращите; като има предвид, че затворниците в Иран често са подлагани на изтезания, което поражда загриженост, че им се налага смъртно наказание въз основа на неверни признания за престъпления, които те не са извършили;

В. като има предвид, че Иран налага и изпълнява смъртно наказание срещу ненавършили пълнолетие лица в нарушение на задълженията на държавата съгласно Конвенцията на ООН за правата на детето; като има предвид, че между 2009 г. и септември 2020 г. са докладвани най-малко 67 екзекуции на ненавършили пълнолетие правонарушители; като има предвид, че през януари 2022 г. в Иран 85 ненавършили пълнолетие правонарушители очакват изпълнението на смъртна присъда;

Г. като има предвид, че смъртното наказание се прилага непропорционално по отношение на етническите и религиозните малцинства, и по-специално белуджи, кюрди, араби и бахайци; като има предвид, че наказателният кодекс криминализира хомосексуалността и че смъртното наказание се използва за преследване на лесбийките, гейовете, бисексуалните, трансполовите, интерсексуалните и куиър лицата (ЛГБТИК); като има предвид, че жените са обект на смъртно наказание в резултат на дискриминационния характер на няколко закона, които ги засягат пряко;

Д. като има предвид, че според „Репортери без граници“ след екзекуцията на Рухола Зам на 12 декември 2020 г. Иран стана държавата, екзекутирала повече журналисти от всяка друга държава в света; като има предвид, че Иран все още е една от най-репресивните държави в света по отношение на журналистите, а тормозът над журналисти и медии е безмилостен;

Е. като има предвид, че шведско-иранският гражданин д-р Ахмадреза Джалали, учен в Свободния университет в Брюксел и в Университета на Източен Пиемонт, беше осъден на смърт по фалшиви обвинения в шпионаж през октомври 2017 г. след явно несправедлив съдебен процес въз основа на признания, извлечени чрез изтезания; като има предвид, че той периодично е подлаган на строг тъмничен режим в затвора Евин;

Ж. като има предвид, че са докладвани многобройни случаи на нечовешки и унизителни условия, особено в затвора Евин, както и липса на подходящ достъп до медицински грижи по време на задържане, в нарушение на минималните стандарти на ООН за третиране на лишените от свобода;

З. като има предвид, че и други граждани на ЕС са произволно задържани в Иран; като има предвид, че Иран не признава двойното гражданство, като по този начин ограничава достъпа на чуждестранните посолства до гражданите им с двойно гражданство, които са задържани в страната;

И. като има предвид, че Мохамад Джавад, шампион по бокс, беше осъден на смърт през януари 2022 г., след като беше обвинен в „разпространяване на корупцията по Земята“; като има предвид, че Навид Афкари, борец, който заяви, че е бил измъчван, за да направи неверни признания, беше екзекутиран през септември 2020 г.; като има предвид, че техните присъди са пряко свързани с мирното упражняване на правото им на свобода на изразяване на мнение и на събранията;

Й. като има предвид, че присъдите срещу Мохамад Джавад и Навид Афкари са част от засилените репресии срещу спортисти в Иран;

К. като има предвид, че Наргес Мохамади, лауреат на наградата „Пер Ангер“ в челните редици на кампанията срещу смъртното наказание в Иран, наскоро беше осъдена на още осем години затвор и 70 удара с камшик;

Л. като има предвид, че Насрин Сотудех, известен адвокат по правата на човека, която, наред с други усилия, води кампания за постепенно премахване на смъртното наказание и работи активно с млади затворници, осъдени на смърт за престъпления, които са извършили на възраст под 18 години, беше осъдена на 33 години и шест месеца затвор през март 2019 г.; като има предвид, че Насрин Сотудех получи наградата „Сахаров“ за свобода на мисълта за 2012 г. от Европейския парламент като признание за нейната изключителна работа в защита на правата на човека;

М. като има предвид, че масовите насилствени изчезвания и екзекуциите по бързата процедура на политически дисиденти, извършени през 1988 г., все още не са били обект на разследване и никой не е подведен под отговорност за тях;

Н. като има предвид, че ЕС прие ограничителни мерки спрямо Иран през 2011 г. в отговор на нарушенията на правата на човека, в т.ч. замразяване на активи и забрана за издаване на визи на лица и образувания, отговорни за тежки нарушения на правата на човека, както и забрана на износа за Иран на оборудване, което може да се използва за вътрешни репресии или за наблюдение на телекомуникациите; като има предвид, че тези мерки се актуализират редовно и действието им е продължено до 13 април 2022 г.;

О. като има предвид, че откакто Ебраим Раиси встъпи в длъжност като президент през август 2021 г., се наблюдава значително увеличение на броя на екзекуциите, включително на жени;

П. като има предвид, че по сведения всяка година 400 — 500 жени биват брутално убивани в Иран при т.нар. „убийства на честта“; като има предвид, че съгласно иранския наказателен кодекс „убийствата на честта“ са разрешени при определени обстоятелства без санкции; като има предвид, че жените и мъжете често се сблъскват с липса на правосъдие за престъпления, извършени срещу тях в името на „честта“; като има предвид, че на 5 февруари 2022 г. Мона Хейдари беше обезглавена от съпруга си, който след това е минал по улиците на югозападния град Ахваз с отрязаната ѝ глава; като има предвид, че през май 2020 г. Ромина Ашрафи, на 13 години, беше обезглавена от баща си със сърп, докато е спяла;

Р. като има предвид, че Държавният департамент на САЩ посочи, че през последните години Иран продължава да бъде най-голямата държава спонсор на тероризма в света, като предоставя политическа, финансова, оперативна и логистична подкрепа на различни групи, включени както в списъка на ЕС на терористичните организации, така и в списъка на САЩ на чуждестранните терористични организации;

1. припомня, че решително се противопоставя на смъртното наказание при независимо какви обстоятелства; призовава правителството на Иран да въведе незабавен мораториум върху изпълнението на смъртното наказание като стъпка към премахването и замяната на всички смъртни присъди;

2. призовава органите на Ислямска република Иран спешно да изменят член 91 от Ислямския наказателен кодекс на Иран, за да забранят изрично постановяването на смъртно наказание за престъпления, извършени от лица на възраст под 18 години, при независимо какви обстоятелства и без право на преценка на съдиите за налагане на смъртно наказание или доживотен затвор без възможност за освобождаване;

3. изразява най-дълбоки съболезнования на семействата, приятелите и колегите на всички невинни жертви;

4. подчертава, че е необходимо да се гарантира безопасна и благоприятна среда, в която е възможно да се защитават и насърчават правата на човека без страх от репресии, наказания или сплашване; решително подкрепя стремежите на иранския народ, който желае да живее в свободна, стабилна, приобщаваща и демократична държава, която спазва своите национални и международни ангажименти в областта на правата на човека и основните свободи;

5. настоятелно призовава иранските органи незабавно да оттеглят всички обвинения срещу д-р Ахмадреза Джалали, да го освободят и обезщетят и да спрат да заплашват семейството му в Иран и Швеция;

6. отново настоятелно призовава заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и държавите — членки на ЕС, да направят всичко възможно, за да предотвратят екзекуцията на д-р Ахмадреза Джалали;

7. настоятелно призовава иранските органи да си сътрудничат без допълнително забавяне с посолствата на държавите членки в Техеран за изготвянето на изчерпателен списък на лицата с двойно гражданство на ЕС и Иран, които понастоящем са задържани в ирански затвори;

8. призовава всички държави членки съвместно да направят публични изявления и да предприемат дипломатически инициативи за наблюдение на несправедливи съдебни процеси и посещения в затворите, където са задържани защитници на правата на човека и други лица, лишени от свобода заради убежденията си, включително граждани на ЕС в Иран, в съответствие с Насоките на ЕС относно защитниците на правата на човека; призовава всички обвинения срещу всички произволно задържани граждани на ЕС да бъдат оттеглени незабавно;

9. призовава иранските органи да освободят всички политически затворници, включително защитниците на правата на човека, и по-специално видната защитничка на правата на човека Наргес Мохамади, политическия журналист Мехди Махмудян, който наскоро беше осъден на още седем месеца затвор във връзка с работата му срещу смъртното наказание, и лауреата на наградата „Сахаров“ Насрин Сотудех;

10. изразява съжаление за систематичното използване на изтезания в иранските затвори и призовава за незабавното прекратяване на всички форми на изтезания и малтретиране на задържаните лица; осъжда практиката на отказване на достъп до телефонни обаждания и семейни посещения на задържаните лица; изразява дълбока загриженост относно невъзможността на задържаните да получат достъп до процесуално представителство по време на разпитите;

11. решително осъжда постоянното влошаване на положението с правата на човека в Иран, особено за лицата, принадлежащи към етнически и религиозни малцинства, поради системна политическа, икономическа, социална и културна дискриминация; изразява съжаление за тревожната ескалация на използването на смъртното наказание срещу протестиращи, дисиденти, защитници на правата на човека и членове на малцинствени групи;

12. призовава иранските органи да разгледат всички форми на дискриминация срещу лица, принадлежащи към етнически и религиозни малцинства, включително белуджи, кюрди, араби, бахайци, християни и ЛГБТИК, и незабавно и безусловно да освободят всички лица, лишени от свобода заради упражняване на правото си на свобода на религията, убежденията или сексуалната ориентация;

13. най-решително осъжда прилагането на смъртното наказание за отношенията между лица от един и същи пол, които все още са незаконни в Иран;

14. призовава иранските органи незабавно да отменят закона за „младежкото население и защитата на семейството“ и да гарантират достъп до обществени услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здраве, включително безопасни, законни, безплатни и висококачествени услуги за аборт при всички обстоятелства; припомня, че отказването на аборт на жените е форма на насилие, основано на пола, и може да представлява изтезание или жестоко, нечовешко и унизително отнасяне; решително осъжда заплахите от страна на иранските органи за налагане на смъртно наказание за аборт и призовава по-специално иранските органи незабавно да отменят тази разпоредба; призовава ЕС и държавите членки да си сътрудничат с ООН за внимателното наблюдение на новия закон за „младежкото население и защитата на семейството“, неговото въздействие върху майчината смъртност и всички събития, свързани с прилагането на смъртното наказание за аборт;

15. подчертава, че гражданите на Иран, чрез ръководени от гражданите инициативи, постоянно призовават за премахване на смъртното наказание и за прекратяване на използването му срещу защитници на правата на човека и непропорционалното му използване срещу малцинствата; подкрепя иранското гражданско общество и неговите мирни усилия за защита на правата на човека;

16. призовава Иран да позволи посещения на Съвета на ООН по правата на човека, включително специалния докладчик на ООН относно положението с правата на човека в Ислямска република Иран, и изцяло да сътрудничи на всички негови специални процедури;

17. настоятелно призовава ЕС да повдигне въпроса за нарушенията на правата на човека в двустранните си отношения с Иран; призовава заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност да гарантира, че Европейската служба за външна дейност продължава да повдига въпроси, свързани с правата на човека, в контекста на диалога на високо равнище между ЕС и Иран; отново заявява, че зачитането на правата на човека е основен елемент в развитието на отношенията между ЕС и Иран;

18. приветства приемането от Съвета на глобалния режим на ЕС на санкции за нарушения на правата на човека (закон „Магнитски“ на ЕС) като важен инструмент за ЕС за санкциониране на нарушителите на правата на човека; призовава за предприемането на целенасочени мерки, като се използва действащият режим на ЕС на санкции за нарушения на правата на човека срещу Иран или глобалният режим на ЕС на санкции за нарушения на правата на човека (законът „Магнитски“ на ЕС) срещу ирански длъжностни лица, които са извършили тежки нарушения на правата на човека, включително екзекуции и произволни задържания на лица с двойно и чуждо гражданство в Иран, включително съдии, които са осъдили на смърт журналисти, защитници на правата на човека, политически дисиденти и активисти;

19. счита, че ще бъдат необходими допълнителни целенасочени санкции, ако иранските органи не освободят д-р Ахмадреза Джалали, както изискват ЕС и неговите държави членки;

20. подчертава дестабилизиращата роля на иранския режим в целия регион и осъжда факта, че иранският режим е отговорен за смъртта на многобройни цивилни лица в Сирия, Йемен и Ирак;

21. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на генералния секретар на ООН, на върховния водач и на президента на Ислямска република Иран, както и на членовете на Меджлиса на Иран.